

ئىكسسوارە كوردىيەكان

جلوبەرگ و ئىكسسوارە كوردىيەكان، ھەردەم لەپىشەنگدان لەسەر ئاستى ئىكسسوارى مۇدەكانى دىكە و بەرانبەر كەلوپەلەكانى دىكەدا، چونكە ئەوئى لەكەلتوور و جوانى ئىكسسواراتى كوردى دادەنرى، دەپتە يەكئىكە لە مۇدەكان كە جىگەى متمانەى گشت خانمىكە بۆ ئەوئى ھىمايەكى جوانكارى و مۇركى كوردەوارى پىوھ ديار بى، لەگرنگترىن ئىكسسوارەكانى كوردى كە برىتییە لەملوانكەكانى مل، ئەوئىش زياتر دەخرىتە سەر مل و لەزىر گەردنەوھ تا دەگاتە سەر سىنگ، كەچى ئىكسسوارەكانى جىهان تەنیا تەلئىكى بارىكە و ئەوئەندە جوانىيەى نىيە، كە لەو ئىكسسوارەدا بەدى دەكرى، ملوانكە كوردىيەكان زياتر لەزىو دروست دەكرىن، بەشىكى كەمى لەزىر و ئەلماسە، ئەمەش وەك مۇدەيەكى رازاوھ و جوانى رەنگى زىو تەنانت لەگەل پىستى مرۇف بەجوانى و دىمەنىكى رازاوھ دەردەكەوئى، لەم دوو ملوانكەيە رازاوھترىن مۇدەكانى ملوانكەى كوردەوارى دەپىنىن..

دەستشۆرەكانى مالى وەك

دىكۆرى مالى بەپى كار و ھەنگاوەكان جوانى خۇيان دەبەخشن و دىمەنىكى رازاوھشى دەبى، لەگەل ئەو لایەنە گرنگانەى كە بۆ دىكۆرى مالى تەرخان دەكرى، پىوئىستى بەبىرۆكەى جوان و سادە ھەيە، ئەمەش وادەكات بۆ دانانى ستايلە رازاوھكان كاتىك ئەگەر گرانبەھا بى يان ھەرزان، گرنگ مۇدە و ستايلەكەيە و بەتايبەت كاتىك لەسەر خواستى كەسەكانى ئەو مالى دەوھستى، بۆيە گرنكى ھەلبىژاردنى كەرەستەكان جىگەى متمانە و جوانى و گرنگىيە، لەم

قردىلە

مۇدەيەكى رازاوھيە

ئىكسسوارەكان رۆلى گونجاندن دەپىنن كاتىك لەگەل جەكان دەپۆشرىن، ئەمەش وادەكات رىژەيەك لەخانمان سوود لەو ئىكسسوارانەوھ وەرگرن تاوھكو لەگەل جەكانيان بەدى بكرى و بىنە مايەى پىكەوھ گونجاندن لەمۇدەكەدا، چەندىن جۆرە ئىكسسوار ھەن، ھەريەكەيان بەپى جوانى و گرنكى خۇيەوھ كارىگەرى خۇى دەخاتە سەر جوانى جەستەى خانمان، بەمەش دەكرى سوود لەبىجووكترىن ئىكسسوارەكان وەرگرن كە مايەى جوانى و رازاوھى دەبەخشنى، مەبەستمان لەرازاوھى كاتىك لەگەل ھەر جلىك پىوئى رازاوھتر دەبى، لىرەدا باس لە ئىكسسوارى (قردىلە-بروشات) دەكەين، تەنانت گشت خانمان دەتوانن بىپۆشن و وەك مۇدەيەكى تايبەتیش بەكارى بھىنن، بۆ نمونە دەكرى لەبۇنە تايبەتەكان بەكارى بھىنن و ھەروھە لەكاتى دەوام و شوئى تايبەتیش جوانى خۇى دەبەخشنى، ھەروھە دەكرى وەك ئىكسسوارىكى دەرەكى بەكاربھىترىت لەسەر جەنتاكان و لەسەر ناوقەدیش دەكرى لەسەر پشتىنەوھ بەسترى، ھەروھە دەكرى وەك تەوقەيەكى سەرىش بەكاربھىترى، ئەمەش دەپتە يەكئىك لەمۇدە جوانەكان كە جىگەى رازاوھى بىت.

دوو جوانترين مۆدهى جهنتاكان

ئىكسسوارەكان بەجوانترين شيۋە مۆدهى خۇيان دەردەخەن و لەگەل ئەوھشدا گرنگى و تايبەتمەندى خۇيان دەبەخشن، بۇ تازەترين مۆدهى ئىكسسوارەكان كە برىتییە لەجەنتای دەست، لەلایەن ماركەى ديۇرەوہ كە يەككە لەبەناوبانگترين كۆمپانىاكان كە مۆدهى شايستە و جوان دەردەخەن، ئەو دوو جۆرە مۆدەيە لەجەنتاكان دەبنە بەشيۋازىكى تازەى جەنتا بۇ مۆدهى وەرزى زىستان، كە شيۋازىكى جوان و رازاوه لەخۆ دەگرى، ئەمەش وادەكات مۆدەيەكى بەنەخش و ناسك بېەخشى و لەگەل گشت ستايەكان رازاوه و گونجاو

بى

تۆقەكان شيۋازىك لە جوانكارى بۇ قىز

گرنگيدان بەقز و شيۋازى بەستنى دەكەويئە ئەستۆى خانمان كە چ جۆرە بەستنىك بۇ قزىيان نامادە دەكەن، يان كارى بۇ دەكەن، لەكاتىكدا ھەرچەندە قز بەمۆدەيەكى جوان تەسرىحەى بۇ بكرى يان بېرى، ئەگەر بەشيۋازىكى جوان نەبەسترى، ئەوہ شيۋازى جوانيەكەى لەدەست دەدات و ديمەنى جوانيەكەى دەرناخت، بۇيە ليرەدا رۇلى تەوقەكان جىگەى جوانى قز دەگرەوہ و كە ھەم دىكۆرىكە بۇ جوانكارى قز و ھەررەھا بۇ بەستنىش بەكاردەھينرى، مۆدەى تۆقەكانىش جياوازيان ھەيە لەگەل يەكتر بەجۆرىك ھەر مۆدەيەك بەشيۋازىكى رازاوه جوانى خۇى ھەيە و دەيئە يەككە لەئىكسسوارەكان كە جىگەى ديمەنىكى بەنەخشى ھەيە، تۆقەكان دەكرى لەشيۋەى بچووك يان شيۋە كلاسىكە بازەيەكەدا بن، ئەمەش وادەكات كە شيۋازى كۆنى خۇى لەدەست نەدات و زياتر بەو ستايە دەرىكەوى، ئەمەش لەكاتىكدايە كە جوانترين ديمەنەكانى لىوہ بەدى دەكرى، بەتايبەت كاتىك رەنگەكانى ھاورەنگى قز يان جەكە دەيى.

دىكۆرىكى جوان و خوازواو

رېگەيەدا ھەنگاۋەكان بەگوپرى كەرەستە ناسكەكان دەيئە ئامانجى دىكۆرىكى جوان، يەككە لەگرنگترين بەشى كەرەستەكانى مال، دەستشۆرەكانى مال، كە دەيى زياتر لەدەستشۆرىك لەدىكۆرى مالدا بەدى بكرى، تەنانت بوونى زياتر لەدەستشۆرىك كارەكان ئاسان دەكات و لەوہش گرنگتر شۆينەكەيانە كە لەكوى دادەنرى و يان چ جۆرە ستايلىك بۇ ئەو دەستشۆرە جوانانە لەدىكۆرى مالكەدا ھەلدەبژىرى.

چايخانهى (شهعب)ى سليمانى

دېھن، دېمەنى وئىنە كەلتورى و ھەلۋاساروھ فەرھەنگىيەكانى لەجوانتريىن دېمەنەكانى ناو ئەو چايخانەيەن كە ھىچ لايەنىك فەرامۆش نەكراو، رۆژانە چەندەھا رۆشنىبىر و پىاوانى ئەو شارە بەيادى جاران رووى تىدەكەن، ميژووى ئەو چايخانەيە دەگەرپتەوھ بۆ سالى (۱۹۵۹).

نەك تەنيا چايخانەيەك نىيە، بەلكو گەلى جار وەك مەلئەندىكى رۆشنىبىرى و ھونەرى سەير دەكرىت و شوئىنى گەردبوونەوھى زۆربەى رۆشنىبىر و رۆژنامەنووس و ھونەرمەندانى ئەو شارە جوانەيە، رۆژانە ھەر لەبەيانييەوھ زۆربەى چيئەكانى ئەو شارە كاتەكانيان بەخوئىندەوھ و شتگەلىكى تر لەو چايخانەيە بەسەر

روھند بەختيار/ سليمانى
ھەركاتىك سەردانى شارى سليمانى بىكەيت و گوزەرىك بەناو سەتتەرى ئەو شارەدا بىكەيت ناتوانى چايخانەى شەعب نەبىنەيت و سەردانى نەكەى، چايخانەى شەعبى شارى سليمانى دەكرى بوترى كۆنترين چايخانەى شارى سليمانىيەو ئەو شوئە

كچىك بە (۳) دەستەوھ!

(رەن شىين) كچىكى يانزە سالى چىنيە كە سالانىكە دەستى سىيەمى لەگەلدا دەزىي و لەكەمەرى پشتى روواو، خەلكىكى زۆر خوازبارى بىنيىن دەكەن، (رەن شىين) فرىشتەى خاوەن بال، مانەوھى لەزىر نەشتەرگەريەكى زۆر گەورەى تىكەلى ھەلجەران كە «زبان يان مەرگ» كچەكە بوو ئەم كچە بەچوار قۇناغ نەشتەرگەرى بۆ ئەنجامدرا و سەرگەوتنى تەواوى بەدەست ھيئا. كە ئەوھش كارىكى ناستەم بوو لەبەردەم پزىشكەكان تا توانيان ئەو كچە لەمردن رزگار بكن و لەم ناخۆشىيە دەربازى بكن، چونكە نەيىدەتوانى لەسەر پشت بخەوئ و ھەردەم ئاگادارى ئەو دوو قاجەى لەپشتيەوھ بىئ و فەرامۆشى نەكات.

سەقز ئەو شارەى تەمەنى ۹۰۰ سالى

سىكز، بەماناى بە خەلات بۆ ئىمە ماووتەوھ و سەقز ھەمان ساكز. لە سەردەمى دەسەلاتدارى مادەكاندا، سەكاكان بە بەردەوامى ھىرشيان دەكردە ھەرىتى دەسەلاتداريان و شەريان پىدەفرۆشتن. بەشە كۆنەكەى شارى سەقز، لە سەر دوو تەپۆلكەى گەورە، كە چۆمى سەرداپۆشراوى وەلى خان بە ناوەرپاستىدا تىدەپەرىت دامەزراد. جوانى شارى سەقز لەھەوراز و نشۆ و بەرزى و نزمىيەكانى نىو شار و دېمەنە سەرنجراكىشەكانى چەمى گەورەى سەقز كە لە قەراخ شارەوھ تىدەپەرىت، سىمايەكى جوان و رازەوھى بەشارى سەقز بەخشىوھ.

سەقز، يەكەك لە شارەكانى رۆژھەلاتى كوردستانە و لە باكوروى رۆژئاواى شارى سەنە بەدرىزلى (۱۹۸) كىلۆمەتر، لەم شارە دوورە و شارەكانى بۆكان لە باكوروى بانە لە رۆژئاوا و ناوچەى تىلەكۆ لە باشوور و تىكاب و ناوچەى ھەوشارىش لە رۆژھەلاتى ئەم شارە ھەلگەوتسوون. لە بواری ميژووى دىزىنى ئەم شارە، زۆر لە شارەزايان راى خۆيان دەربەريوھ و زۆربەيان لەسەر ئەم خالە ھاودەنگ بوون كە ميژووى دروست بوون و ناوھدانكردەوھى سەقز، بۆ ھەزارەى ھەوتەمى پىش زايىن دەگەرپتەوھ، ناوى سەقز لەناوى ھۆزى سەكە، يان سەكا، يان

ئەستووكە بەشەكر و يادى مندالى!

جاران لەدوای نان كردن و تەواو بوونی نان، دایكمان دەستی دەكرد بەدروست كردنی ئەستووكی بەشەكر كە شەكری دەكرد بەسەر نانەكەو ئیمەش چاوەوانمان دەكرد تا دەبرژاوا پاش تەواو بوونی هەریەكەو پارچە بەكمان بەردەكەوت، چەندە تام و بۆیەكی بەلەزەتی هەبوو، بەیادی جاران و رۆژانی مندالی، كە شتیکی خۆش بوو و هەردەم لەلامان بەشیرینی دەردەكەوت و هەردەم چاوەوان بووین تا كاتی ئەستووكە بەشەكر دەهات و ئیتر هەر یەكە ئەستووكی بەدەستهو و بەگەرمییە دەخوارد، كە ئەویش لەشیوێ نانه، بەلام شییوێ سینگۆشەیه و كاتیك هەویر دەهێنرێ و لەجیاتی بكرێ بەنان، هەندێك شەكر دەخړتە ناوی و بەسینگۆشەیی پان دەكرێتەوو ئیتر دەخړتە سەر سێری نان كەردن، بەم شێوێ یە دەبێتە ئەستووكە بەشەكر، ئەوەش زیاتر مندالان هەزی پێدەكەن كە خواردنیکی خۆش و بەتامە بەجۆرنك زۆر لەنانەكە خۆشترە.

بەرلسكۆنیش خۆی ئاشكرا كرد

كارە سەیرەكانی سەرەك وەزیرانی ئیتالیا (سیلفیۆ بەرلسكۆنی) وایكردووێ كە نیوێ خەلكی ئەو وڵاتە رقی لێ هەلبستی و بەدلی كەس رەفتار نەكات و هەردەم دنیای بۆخۆی ویستووێ و لەگالته و كارە سەیرەكانی بەردەوامە، ئەو سەرۆك وەزیرانە هەردەم لەدوای كچی جوان و ئافرەتی وڵاتەكە و هەروەها پەیبوێدی لەگەڵ چەندین خانمان و هونەرمەندان و گۆرانیبێژانی وڵاتانی دیکە هەبوو، بۆیە ئەویش لەكتیبێكدا باس لەژیانی خۆی دەكات و سەرەتای ئەو كاری بسۆ پێوێدی لەگەڵ خزمەتكارێکی مائلی خۆیان بووێ ئەویش لەتەمەنی (۱۴) سالیووێ و لەو كاتەووێ توشی لادان بووێ و تا ئێستاش خولیا ی دنیای ئافرەتە، ئەوێ جیگە سەیرە چەندین جار لێدانی خواردووێ لەلایەن خەلكی وڵاتەكە لێسەر كارە نابهجییه كانی.

ئاساسىي:

ستورونى:

- ۱- پەندىكى پىشىنەنە.
- ۲- رەفتار- نايىدە.
- ۳- جىناۋى پىرسىيارە(پ)- مەرپ و مالأت- دانا.
- ۴- وشەى دەرکردنى پىشەلە- نىوہى وشەى ياسا- سەرۆكى ولايەت(پ).
- ۵- وشەى سەرسورپمان- ناحىيەكە لە دەفەرى سۆران(پ).
- ۶- نامۇزگارى(پ)- زەردەخەنە(پ).
- ۷- زەرەر(پ)- ترسان.
- ۸- نىوہى وشەى رابە- خەلك- فانوس(پ).
- ۹- منالى بو(پ)- ناۋى كورائە(پ).
- ۱۰- مېئەنى سەگ و گورگ- دلخوش(پ)- نىوہى بەرز.
- ۱۱- دوو پىتى جىاواز- وەكويەك- نمرە.
- ۱۲- فەيلەسوفىكى يۇنانى بو- گىانى لەدەستدا.

- ۱- قورى- مانگىكى كوردىيە(پ).
- ۲- خودا- ناۋى كچانە.
- ۳- وەكويەك- نىوہى وشەى دارى- درۇ(پ).
- ۴- فەرمانرەوايى چەند مەملەكەتتەك(پ) شاعىرنىكى كوردە- چلە(پ).
- ۵- زىياتر(پ)- نار.
- ۶- پىي قادرمە(پ)- دژى شىرن(پ).
- ۷- ژمارىيە(پ)- گۆم.
- ۸- دووپىتى جىاواز- دەسرۆكى گەورە.
- ۹- يارى- نىوہى وشەى ئازا- ژىر دان(پ).
- ۱۰- رىنگاى ناسەرەكى(پ)- داۋىنى شاخ- ئەستوو(پ).
- ۱۱- دەۋلەتتىكى ئەوروپىيە- پىشەوا.
- ۱۲- وتە(پ)- مندال.

تەرازوو ۹/۲۲ - ۱۰/۲۲

رۇمانسىيەتى زىاد لەپىۋىست زىانت پىدەگەيەنىت، پىۋىستە رەوش و بارودۇخى كۆمەلگەكەت بەجوانى بخونىتتەو، ئەگىنا بەرەو ھەلدېر دەچىت.

دووشك ۱۰/۲۲ - ۱۱/۲۱

بەگفتوگۇ زۆر كىشە چارەسەر دەبىت، ساتىكى خوش لەگەل ھەندى لەھاۋرى خۇشەويستەكانت بەسەر دەبىت، ناگادار بە لەم ھەفتەيە ژيانى سۆزدارىت گىرقتىكى دىتە پىش.

كەۋان ۱۱/۲۲ - ۱۲/۲۱

ئەمىرۇ بارى ماددىت باش دەبىت، لەم ماۋىدە چالاكىەكانت زىاد دەبن و پرۇژەكانت بەسەر كەتوۋى بەئەنجام دەگەن، ناگادار بە زوو ھەلئەچىت و نارامى خۇت پارىزە.

كيسك ۱۲/۲۲ - ۱/۱۹

چەند كىشەيەكى چاۋەرۋاننەكراۋ دىتە پىشت، لەچارەسەر كىردىن بىزارى دەرمەبەر، ئەگىنا تەنگىزەكان زىاتر دەبن، ئەم ماۋىيە كەمىك ھەست بەبىزارى دەكەيت.

گۆزە ۱/۲۰ - ۲/۱۸

كاروبارەكان زىاتر لەبەردەمت پروون دەبىتتەو، كە لەم ماۋەى داۋىدا ھەستت دەكرد كە شتەكان بەروونى ناپىنىت، ھەلئەدە ئەمىرۇ پرۇژەكانت بەورىيى دابىرئىت.

ئەھەنگ ۲/۱۹ - ۲/۲۰

سەبارتە بە دواۋۇژت بەپەلە مەبە لە برىاردان داۋى پەشىمانى سوۋدى ناپىنىت، بەزىرەكى خۇت دەتوانسى چەند پرۇژەيەكى گىرنگ بەئەنجام بەگەيەنىت.

يارى پىت رىزكردن

ھەولبەدە ئەو پىتانەى ناۋ بازنەكان رىكبەخەى بۇ ئەۋەى ناۋى زنجىرەيەكى كۆنى كوردت بۇت بۇ دەرىجى.

ه ز ل ا

ۋەلامى ژمارەى پىشوو (ھەمكۆ)

نوكتە

يەككە دىچىتتەو مالى و بە ژنەكەى دلئ: ژنەكە مەجموعەيەك تىرۇرست دايكتىيان ر فاندوۋە و دلئىن يان ۱۰۰ دەفتەرمەن دەۋىت يان بە بەنزىن دەيسووتىنىن، مردم لە بەيانىيەۋە دەست لە خەلك پان كەمەۋە...

ژنەكەى دلئ: نىنىنى، ئەى چەندت كۆ كىرەۋتەۋە؟ ئەۋىش دلئ: بەخا نىزىكەى ۵۰ لىتر بەنزىن!!

- يەككە بە ھاۋرىكەى دلئ: بەسەرى ھەردوۋىكمان ژيان تامى نەماۋە، دەمەۋى خۇم بكوژم. ھاۋرىكەى دلئ: بەخا خۇت بكوژىت، تامام قسەت لەگەل ناكەم.

ۋىشەى جىاۋار و قالى ھاۋرەش

بۇ زانىنى ئاستى زىرەكى مېشك لە ماۋەى (۲) خولەكدا چەند خالىكى ھاۋرەش لە نىوان خالە جىاۋازىيەكاندا بدۆزەرەۋە

